

VENDIM
Nr. 65, datë 7.11.2016
NË EMËR TË REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Vladimir Kristo	anëtar i “ “
Vitore Tusha	anëtare e “ “
Fatmir Hoxha	anëtar i “ “
Besnik Imeraj	anëtar i “ “
Fatos Lulo	anëtar i “ “
Gani Dizdari	anëtar i “ “

me sekretare Edmira Babaj, në datën 26.9.2016, mori në shqyrtim në seancë plenare, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 50 Akti, që u përket palëve:

KËRKUESE: Aferdita Zoga

SUBJEKT I INTERESUAR: Ministria e Mbrojtjes

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën i vendimit nr. 00-2015-2734, datë 14.5.2015 të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut; nenet 27 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Gani Dizdari, mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të kërkuases, që është shprehur për pranimin e kërkesës, parashtrimet me shkrim të subjektit të interesuar, Ministria e Mbrojtjes, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Kërkuësja, me urdhrin nr. 1475, datë 5.8.2010 të ministrit të Mbrojtjes, është nxjerrë në rezervë për shkak të ndryshimeve strukture në Forcat e Armatosura. Pasi ka ezauruar ankimin administrativ, kërkuësja i është drejtuar me padi gjykatës. Ajo ka kërkuar anulimin e urdhrit administrativ dhe rikthimin në detyrën e mëparshme ose detyrë të njëjtë, si dhe pagimin e pagës së munguar.

2. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 6558, datë 1.7.2011, ka vendosur pranimin e kërkesëpadisë, anulimin e urdhrit nr. 1475/2010, rikthimin e saj në detyrën mëparshme ose një detyrë të njëjtë, si dhe pagimin e pagës nga data 1.7.2010 deri në ekzekutimin e vendimit.

3. Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 1301, datë 25.5.2012, ka vendosur lënien në fuqi të këtij vendimi.

4. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2015-2734, datë 14.5.2015, ka vendosur ndryshimin e vendimit nr. 1301, datë 25.5.2012 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe të vendimit nr. 6558, datë 1.7.2011 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, si dhe rrëzimin e kërkesëpadisë.

II

5. **Kërkuesja** i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata), duke pretenduar se ndaj saj është zhvilluar një proces i parregullt ligjor në Gjykatën e Lartë. Më konkretisht, ajo ka parashtruar se nuk është njoftuar për rekursin e paraqitur nga Ministria e Mbrojtjes dhe për pasojë i është cenuar e drejta e aksesit në gjykatë. Sipas saj, vendimi i Gjykatës së Lartë është i pambështetur në ligj dhe në prova dhe bie në kundërshtim me ligjin procedural dhe material. Ky vendim është në kundërshtim flagrant me detyrimet e kontratës së punës të lidhur midis palëve.

6. **Subjekti i interesuar** ka parashtruar se procesi i zhvilluar para kolegjit administrativ të gjykatës së lartë është bërë në përputhje me rregullat procedurale të parashikuara për këtë qëllim. Shqyrtimi i çështjes mund të bëhet edhe në dhomën e këshillimit mbi bazë të dokumenteve. Data dhe ora e zhvillimit të seancës është shpallur nëpërmjet faqes zyrtare elektronike të gjykatës së lartë.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuar

7. Gjykata ka vlerësuar vazhdimisht se çështja e legjitimitimit të kërkuar lidhet drejtpërdrejt me iniciimin e një procesi kushtetues. Individidi, në kuptim të neneve 131/f, 134/1/g dhe 134/2 të Kushtetutës, mund ta vërë në lëvizje këtë Gjykatë për çështje që lidhen me interesat e tij, kur pretendon se i janë cenuar të drejtat kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, pasi të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike, çka nënkupton se kërkuar duhet të shfrytëzojë në rrugë normale mjetet juridike, të cilat janë të përshtatshme, të disponueshme dhe efikase për një çështje konkrete (*shih vendimin nr. 52, datë 20.7.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

8. Gjykata vëren se kërkuar legjitimohet *ratione personae*, si një nga subjektet e parashikuara në nenin 134/1/g të Kushtetutës. Për sa i takon legjitimitimit *ratione materiae*, në kuptim të nenit 131/f të Kushtetutës, Gjykata çmon se ajo legjitimohet për takon pretendimin për mosnjoftim të zhvillimit të seancës gjyqësore në Gjykatën e Lartë. Kërkuar legjitimohet edhe *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur brenda afatit ligjor 2-vjeçar që ka parashikuar neni 30/2, i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

B. Për pretendimin se nuk është njoftuar për zhvillimin e seancës gjyqësore

9. Gjykata në jurisprudencën e saj është shprehur se e drejta për t’u njoftuar për një gjykim dhe pjesëmarrja në të është e lidhur me vendimmarrjen e gjykatës, e cila ndikon drejtpërsëdrejti mbi të drejtat subjektive ose interesat e ligjshëm të individit. E drejta për të marrë pjesë në gjykim krijon të njëjtat mundësi për të paraqitur prova dhe argumente në mbrojtje të interesave vetjakë në raport me palën kundërshtare. Ajo u paraprin të drejtave të tjera, pasi nëse palët ndërgjyqëse nuk njoftohen për datën dhe orën e seancës, ato detyrimisht do të gjenden në pamundësi objektive për të ushtruar të drejtat që u garantohen nga neni 42 i Kushtetutës, në kuadrin e një procesi të rregullt ligjor (*shih vendimet nr. 34, datë 25.7.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

10. Sipas nenit 59, të ligjit nr. 49/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”, të ndryshuar, “pala, kundër së cilës është bërë rekurs, mund të kundërshtojë pretendimet e ngritura në rekurs brenda 15 ditëve nga komunikimi i rekursit”. Për sa i përket shqyrtimit të rekursit në Gjykatën e Lartë, neni 61 i ligjit parashikon se ai bëhet, si rregull, mbi bazë dokumentesh në dhomë këshillimi. Për efekt të gjyqimit gjyqtari relator cakton datën dhe orën për shqyrtimin e çështjes në dhomë këshillimi, duke urdhëruar njoftimin e palëve dhe sekretaria e gjykatës njofton me shpallje datën dhe orën e shqyrtimit të

rekursit, si dhe përbërjen e trupit gjykues të paktën 21 ditë përpara. Po ashtu, ligji ka parashikuar edhe rastet kur çështja shqyrtohet në seancë gjyqësore me praninë e palëve (neni 62).

11. Gjykata e Lartë, në kuadër të garantimit të procesit të rregullt gjyqësor, ka detyrë të marrë masat për njoftimin e rregullt të subjekteve që potencialisht mund të preken nga procesi, në mënyrë që debati gjyqësor të zhvillohet në respektim të parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit (*shih vendimin nr. 21, datë 4.4.2016 të Gjykatës Kushtetuese*). Njoftimi i rekursit dhe i datës e orës së gjykimit është një akt i domosdoshëm procedural, që merr rëndësi më tepër në rastin konkret ku Gjykata e Lartë ka ndryshuar dy vendimet e gjykatave më të ulëta dhe ka rrëzuar padinë e kërkujeses. I takon Gjykatës së Lartë të verifikojë komunikimin e rekursit palës tjetër, në mënyrë që kjo e fundit jo vetëm të njihet në kohë me pretendimet e palës tjetër, por edhe t'i kundërshtojnë ato ose të paraqesë argumentet e saj për çështjen.

12. Referuar dosjes gjyqësore rezulton se vendimi për shqyrtimin e rekursit është marrë në datën 22.4.2015. Sipas këtij vendimi, data për shqyrtimin e rekursit është vendosur më 14.5.2015. Njëkohësisht është urdhëruar edhe njoftimi i palëve. Referuar dosjes gjyqësore, në datën 13.11.2012 është bërë njoftimi i rekursit avokatit të kërkujeses N. Vata, i cili ka firmosur konform ligjit marrjen e rekursit. Ndërsa për sa i takon datës së zhvillimit të gjykimit të rekursit nuk rezulton që njoftimi të jetë bërë në përputhje me rregullat procedurale. Nga komunikimi telefonik me sekretarinë e Gjykatës së Lartë rezulton se njoftimi për shqyrtimin e çështjeve në dhomë këshillimi bëhet nëpërmjet faqes së internetit të Gjykatës së Lartë.

13. Nisur nga sa më lart, Gjykata konstaton se praktika e ndjekur nga Gjykata e Lartë për njoftimin e palëve nëpërmjet publikimit në faqen elektronike të asaj gjykate, nuk është në përputhje me rregullat procedurale për zhvillimin e gjykimit administrativ. Administrata gjyqësore e Gjykatës së Lartë duhet të kishte marrë të gjitha masat e nevojshme për njoftimin efektiv të kërkujeses, në mënyrë që debati gjyqësor të zhvillohej në respektim të parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit. Njoftimi i palëve duhet të bëhet personalisht ose nëpërmjet përfaqësuesit të tyre. Është e vërtetë se mbrojtësi të cilit i është bërë njoftimi ka kryer përfaqësimin e kërkujeses në apel dhe ka firmosur për marrjen dijeni të rekursit, por Gjykata e Lartë duhej të verifikonte nëse ai ishte ende përfaqësues i kërkujeses, nëse kishte ende tagra për përfaqësimin e saj edhe në atë gjykatë apo nëse kishte hequr dorë nga përfaqësimi, me qëllim që të realizonte efektivisht të drejtën e mbrojtjes së kërkujeses në gjykimin para asaj gjykate. Si rrjedhojë, kërkujesja, për shkak se nuk iu komunikua data dhe ora e zhvillimit të seancës gjyqësore, për më tepër që nga gjykimi në Gjykatën e Lartë u prishën vendimet gjyqësore të mëparshme në favor të kërkujeses, ishte në pamundësi faktike për të paraqitur pretendimet e saj, duke sjellë për pasojë edhe humbjen e së drejtës për të paraqitur **pretendimet në një fazë të mëvonshme** në Gjykatën e Lartë, sipas parashikimeve të nenit 59 të ligjit nr. 49/2012.

14. Gjykata vlerëson se ligji u garanton të drejtën palëve që jo vetëm të njihen në kohë me pretendimet e palës tjetër, por edhe t'i kundërshtojnë ato apo të paraqesin argumentet e tyre për çështjen. Moskomunikimi i zhvillimit të seancës kërkujeses nga ana e administratës gjyqësore, ka bërë që ajo të mos përfitojë nga këto garanci ligjore, çka e ka vënë në një pozitë të pafavorshme në raport me palën tjetër. Me këtë rast Gjykata thekson dallimin mes shqyrtimit të rekursit në dhomën e këshillimit, sipas nenit 480 të KPC-së, si fazë paraprake ku vlerësohet plotësimi i kriterëve për kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë gjyqësore, dhe shqyrtimit të çështjeve në seancë gjyqësore mbi bazë dokumentesh sipas ligjit nr. 49/2012 për gjykimin e çështjeve administrative. Megjithatë në shqyrtimin e çështjeve administrative Gjykata, përgjithësisht, procedon me shqyrtimin jo në seancë publike me praninë e palëve, por në dhomë këshillimi mbi bazën e dokumenteve të paraqitura, kjo nuk nënkupton se ky lloj gjykimi përjashton detyrimin për njoftimin e rregullt të palëve në mënyrë që të mbrohen në procesin gjyqësor ku janë palë me anë të paraqitjes së komenteve apo prapësimeve lidhur me pretendimet e palës që ka vënë në lëvizje gjykatën. Qëllimi i ligjvënësit në krijimin e

gjykatave administrative ka qenë thjeshtimi i procedurave me objekt zgjidhjen e mosmarrëveshjeve administrative, por duke garantuar mbrojtjen efektive të të drejtave subjektive dhe interesave të ligjshëm të personave nëpërmjet një procesi të rregullt gjyqësor dhe brenda afateve të shpejta e të arsyeshme.

15. Bazuar në konsideratat e mësipërme, Gjykata vlerëson se Gjykata e Lartë, pavarësisht nëse i shqyrton çështjet në seancë të hapur publike apo mbi bazë dokumentesh, ka detyrimin të verifikojë nëse palët në proces kanë marrë dijeni efektivisht për rekursin dhe procesin, me qëllim garantimin e së drejtës së mbrojtjes dhe barazisë së armëve në gjykim (*shih vendimet nr. 29, datë 19.5.2016; nr. 21, datë 4.4.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

16. Në përfundim, Gjykata vlerëson se në procesin gjyqësor të zhvilluar në Gjykatën e Lartë nuk është respektuar e drejta për një proces të rregullt ligjor, pasi kërkueses nuk i është dhënë mundësia të paraqesë argumentet e saj dhe të mbrohet kundër pretendimeve të palës kundërshtare.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f dhe 134/1/g, të Kushtetutës, si dhe të neneve 72 e vijues, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Pranimin e kërkesës.
- Shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të vendimit nr. 00-2015-2734, datë 14.5.2015 të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë.
- Dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Vitore Tusha, Vladimir Kristo, Besnik Imeraj, Fatmir Hoxha, Gani Dizdari, Fatos Lulo